

FOLK OG LAND

Nr. 24 - 4. årg.

Lørdag 9. Juli 1955

Løssalg 50 øre

Den danske doktoravhandling om "Landssvikkriminaliteten"

Vi ga det skinn av at vi var på lovens grunn, men hadde hat og hevn i våre hjerter.

RETTSSVIKERE

VÅRT FOLK TIL GJEN- OPPFRISKING

Ingen blir landssviker ved at en klikk tar bestemmelse om at vedkommende «skal» være det.

For første gang i Norges historie kunne i 1945 selv den nederdrettigste lømmel bære ærerørige beskyldninger mot sin neste uten selv å måtte stå til rette for det.

Hva var hirdens opptreden (selv ved kompliserte tilfeller) under okkupasjonsårene sammenlignet med hjemmefrontens løsslupne herjinger i fredstid?

Dr. jur. Karl O. Christiansen innleder sin bok: «LANDSSVIGERKRIMINALITETEN» med å gjøre rede for det høyst usedvanlige forhold, at man ved Tysklands kapitulasjon i 1945 sto overfor spørsmålet: «HVA SKAL, MAN KRIMINALISERE OG HVA IKKE?» Etter adskillig tautrekning ble man enige, d. v. s. partisaner (der i alminnelig forstand alltid er kriminelle) og politikere besluttet å kriminalisere handlinger, som ikke før hadde vært kriminelle. Dette skjedde over hals og hode, men allikevel ble resultatet pent: 13 600 personer ble dømt, derav 103 til døden.

Dr. Christiansen har gjennomgått samtlige saker og han har ulelliget seg med å finne ut av hvor mange kunne ha blitt straffet for forbrytelser i henhold til den alm. straffelov, ovenikjøpet med en utvidelse for å få ram på alminnelige angivere. Han sier at antallet i høyden ville vært 1500 (femtenhundrede). Hvis man på den annen side hadde villet ramme alle, som overhodet kunne rammes av tilbakevirkene lover, så var antallet blitt ca. 150 000 (etthundreogfemtusen).

Doktoren skriver like ut: «— må understreke, at landssvikkriminaliteten i okkupasjonstiden overhodet ikke besto i kriminelle handlinger i alminnelig forstand». Han påviser at de handlinger, som altså senere (med tilbakevirkende kraft) ble kriminalisert heller ikke på det tidspunkt, da de ble begått, ble oppfattet som kriminelle. De former for samarbeide med okkupasjonsmakten, som under okkupasjonen ble ansett for å være de groveste, ble slett ikke kriminaliserte, og andre handlinger som på det tidspunkt ikke noen tok anstøt av, er senere blitt straffet særlig hårdt.

Til den ofte av professor Hurwitz fremsatte påstand, at samarbeidet med okkupasjonsmakten ville ha blitt straffet, hvis Danmark hadde vært fritt, blir denne helt avvist av dr. Christiansen.

Selvfølgerlig kunne man under okkupasjonen ikke straffe folk for samarbeide med tyskerne, men man hadde sannelig heller ikke lyst til det — tvertimot.

Hipo-korpset

Doktoren kommer inn på hvert av de mange korps,

Hvem har
ansvaret
for at Norge
etter krigen har
bortforpaktet
sin suverenitet?

10 av regje-
ringens 15
medlemmer
er Oslo-folk

Heime
og ute

— En pionerhytte fra Nord-Dakota er reist på Bygdø.
— Dette er begynnelsen til et norsk utvandrer museum.
— Direktør Kjellberg samler ikke på støv, men levende minner.
— Den norske utvandring «far» var Gleng Peerson.

Forts. side 4

Verdens største bygg
skal reises på 30 måneder

Anders Sandvig som sto det nasjonale forfall midt imot skal sitte i kubbestol på Lillehammer

«Skal Maihaugen brenne, skal jeg brenne med»

Av Alexander Lange

Midt under blomstringen av den nasjonale minnesmerkeindustri er omsider turen kommet til tannlæge Anders Sandvig, grunnlegger og leder av De Sandvigske Samlinger på Maihaugen, Lillehammer.

Konkurransen ble vunnet av billedhuggeren Arne Durban, som forteller til Verdens Gang at han har fått litt kjeft fordi han har valgt å la Sandvig sitte på Lillehammer torg. Oskar Olausen skriver i en Lillehammer-avis:

«Den mann hvis rygg var stolt og rak som mannens verk og liv, mot ham det er en ussel sak å la ham tung og stiv i kubbestolen sitte ned, som var han trett og svak — og kjed.»

Den mann som mer enn noen annen stod det nasjonale forfall midt imot, og var en handlekraftig og bredbringet verner av norsk kultur, skal altså sitte og fordøye fremtidens Norge! Slik finner

man det passende å minnes æresborgeren og det store brus i Norges hjerte som heter Anders Sandvig.

I 1942 ble det bestemt på Lillehammer at det skulle reises et for mannen karakteristisk og verdig monument. Anders Sandvig sa at han ville at professor Wilhelm Rasmussen skulle lage det. Rasmussen ble budsendt og avtalte det fornødne. I den anledning fikk han også tilatelse til å føle på Sandvigs hodeskalle, som han betegnet som førsteklasses.

Anders Sandvig var i meget annerledes enn mange av de demokratiske ledere i dag. Han tålte å bli motsagt.

Da okkupasjonen kom, rømte han ikke fra Lillehammer og sine kjære samlinger. Etter en ordensforstyrrelse på Maihaugen under okkupasjonen henvendte han seg i effektive ordelag til vedkommende tyske general. Dagen etter kunngjorde oppslatte plakater over hele Maihaugen at anlegget var satt under den tyske hærs spesielle beskyttelse.

Da det fra visse hold ble betydet ham at det kunne misforstås at han ble på sin post og ikke fulgte tidens mote — å forlate den — da svarte Sandvig stolt:

«Skal Samlingene brenne — skal jeg brenne med».

Offiser i Nord-Norge synger ut — på linje med Bang Andersen

En nær medarbeider i «Folk og Land» har fra en av sine venner i Nord-Norge, vedkommende er kaptein i hæren, fått et brev av stor interesse. Brevet er et klart bevis for at stadig flere, akku-

rat som Arne Bang Andersen, sier sin oppriktige mening om okkupasjonstiden og etterkrigstiden. Brevskriveren har gitt sin velsignelse til at følgende avsnitt blir gjengitt i vårt blad:

sin neste uten selv å måtte stå til rette for det.

Stiftelsen norsk Okkupasjons-

Hva var hirdens opptreden (selv ved kompliserte tilfeller) under okkupasjonsårene sammenlignet med hjemmefrontens løsslupne herjinger i fredstid?

De som under okkupasjonsårene tok tørn for å berge det som enda kunne berges for landet var blant de beste kvinner og menn i bygd og by.

Ingen kan illegge slike mennesker straff for andres feil uten at historiens dom rammer dem hårdt når tiden er inne.

En edel norsk kvinne, fru sorenskriver Ragnhild Wiesener (ikke NS), påviste engang her i «Folk og Land», hvor tvers igjennom tarvelig og sadistisk rettsoppgjøret var fra ende til annen. Hun hadde rett.

Hun la til: «Makthaverne har her et ansvar som det før eller siden blir tungt å svare for.»

Metodene under en okkupasjon er ofte brutale prisgitt som en er under fremmed hærmakt. Okkupasjonstidens ofre er nettopp av den grunn dypt å beklage. Men hva skal en si til en stat som i fredstid gir seg i kast med å produsere nye ofre på løpende bånd?

Det er et av samfunnets mest elementære plikter å verne sine borgere mot mishandling og forfølgelse. Hvordan ble denne plikt praktisert i årene etter 1945?

hvis Danmark hadde vært fritt, blir denne helt avvist av dr. Christiansen.

Selvfølgelig kunne man under okkupasjonen ikke straffe folk for samarbeide med tyskerne, men man hadde sannelig heller ikke lyst til det — tvertimot.

Hipo-korpset

Doktoren kommer inn på hvert av de mange korps, men her skal bare HIPO-Korpset omtales. Følgende kjensgjerninger blir nevnt:

«Korpsets medlemmer kan ikke være blitt lokket av materiell vinning, fordi lønningene var ytterst beskjedne. Man må nærmest undre seg over at det virkelig var mulig å verve folk for et slikt vederlag,» sier dr. Christiansen.

Det karakteriserer «landssvikernes» moralske kvalitet, at tilgangen til HIPO-korpset (og alle andre korps) var stigende i de siste måneder av krigen. Tydeligere tegn på ideale beveggrunner kan man ikke forlange.

Vår "krig" mot Tyskland

Det er godt at der i en doktordisputas, antatt til forsvar for det juridiske fakultet ved Københavns universitet, endelig med ugjendrivelig klarhet føres et vitenskapelig bevis for at forholdet mellom Danmark og Tyskland var som mellom to allierte. Dr. Christensen går meget dypt inn på dette spørsmål og bruker nye og meget skarpsindige betraktninger, foruten de alminnelige kjente, som enhver som satt i fengsel i 1945 hurtig fant ut.

Dr. Best i Danmark

Det fastslås nu endelig med det juridiske fakultets godkjennelse, at dr. Best — tiltross for de tiltagende provokasjoner og partisanenes forbryterske arbeide — bare brukte «velvillig forståelse og overtalelsesforsøk» som våpen.

Det lyktes dr. Best å få gjennomført, at dømte sabotører skulle sone sin dom i danske fengsler. For å få gjennomført dette måtte Danmark «skjerpe sine straffe-reglemanger», — en formalitet som var nødvendig for at Best kunne mildne de dømte sabotørers vilkår i realiteten. Da der fra Tyskland ble beordret skjerpet kurs overfor jødene, skjedde det — takket være dr. Bests kloke og modige taktikk — dette, at 6—7 000 jøder fikk lov til å stikke av, mens bare 475 ble internert.

Samtidig med at dr. Christiansen i sin disputas viser at politiet beskjefliget seg energisk med mord og sabotasje, fastslår han at denne forbryterske virksomhet i alt bare kostet 125 politimenn livet, og herav døde 82 i Tyskland — mest eldre, svakelige folk, som ikke kunne tåle det strenge,

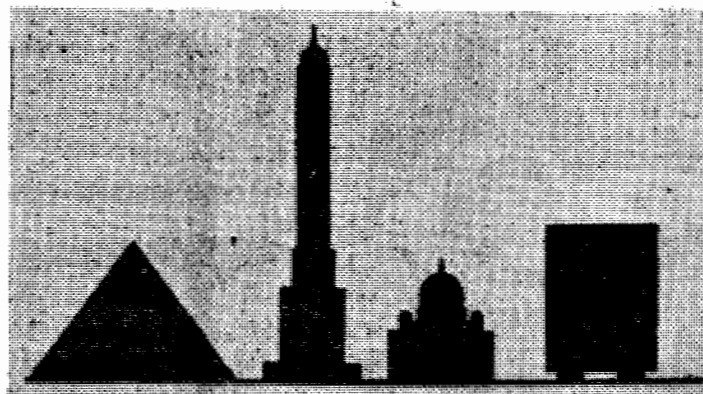
Forts. side 4

ikke på støv, men levende minner.

— Den norske utvandringss «far» var Gleng Pearson.

Forts. side 4

Verdens største bygg skal reises på 30 måneder

Profilen av de største byggverk i verdenshistorien, i rekkefølge fra venstre: pyramidene, Empire State Building i New York, St. Peterskirken i Rom, og så Palace of Progress (Framstegsborgen) — også den i New York. Den skal stå ferdig i 1958 og kommer til å måle 4 350 000 kubikkmeter.

Pennsylvania jernbanestasjon i New York er under ombygging, i samarbeide med firmaet Webb & Knapp. Bygget har fått navnet «Palace of Progress» (Framstegsborgen) og skal ekspedere 300 000 reisende pr. dag. Kostnaden kommer på 100 mill. dollars. Syv mill. kvadratfot gulvflater i bygget skal brukes til permanente utstillinger og være møteplass for kjøpere og selgere fra hele verden. Den største hallen er som åtte fotballbaner ved siden av hverandre. — Som øverste sjef for det gigantiske foretagende er valgt en herre ved navn Billy Rose, som har legendarisk ry fra forlystelseslivet i verdensbyen. Han får til sin rådighet bl. a. en spisesal til 1500 gjester, foruten 24 andre spisestuer, melkebarer, vegetar-saloner og fire fillaler av noen av verdens mest berømte restauranter. Noe av det fornemste blir klubblokale til en eksklusiv forretningsmannsklubb med 10 000 medlemmer. Bare antallet funksjonærer i bygget vil bli på 50 000. Der arbeides også med å opprette en frihandelsone i Framstegsborgen for ytterligere å fremme det internasjonale handelsliv. Borgen skal stå ferdig først i 1958, og arbeidet krever

for å bli innbygd, og vil bli handlekraftig og bredbringet verner av norsk kultur, skal altså sitte og fordøye fremtidens Norge! Slik finner

at de 689 tog som daglig kommer og går ikke skal belastes med et eneste minutt forsinkel-se under ombyggingen!

Hvem har ansvaret for Norges prekære valutaproblem?

Regjeringens tiltak er neppe tilstrekkelige, hevder syv av våre største næringsorganisasjoner i en henvendelse av 1. juli.

Den rette vei er ikke mennesket fjern. Hvis noen anviser en vei som er mennesket fjern, kan den ikke være den rette vei.

Fra Confusius' morallære.

med Bang Andersen

En nær medarbeider i «Folk og Land», har fra en av sine venner i Nord-Norge, vedkommende er kaptein i hæren, fått et brev av stor interesse. Brevet er et klart bevis for at stadig flere, akku-

rat som Arne Bang Andersen, sier sin oppriktige mening om okkupasjonstiden og etterkrigstiden. Brevskriveren har gitt sin velsignelse til at følgende avsnitt blir gjengitt i vårt blad:

«Jeg hører til dem som har reagert meget sterkt mot den måte oppgjøret ble fremmet på.

Det var kan hende nødvendig å få en landssviklov, men gjeldende straffelov er etter min mening også tilstrekkelig. Etter straffelovens paragraf 86 er kun den straffskyldig som har bistått fienden med råd eller dåd. Etter paragraf 98 er den straffskyldig som har gjort forsøk på eller medvirket til å endre statsforfatningen. Disse paragrafer skulle være tilstrekkelig til å dekke straffeoppgjøret etter frigjøringen. Når landssvikloven har innført straffeskyld for medlemskap i NS uten at vedkommende har begått straffbare handlinger som omfattes i nevnte to paragrafer, så må det være overgrep.

At landssvikloven er gitt tilbakevirkende kraft og at den er gjort gjeldende uten at den har vært eller kunne ha vært kunngjort for almenheten er i strid med Grunnloven. Og det er for meg ufattelig at Kongen har kunnet gi loven sin godkjenning.

Når NS-medlemmer, passivt medlemskap, er straffet for blott og bart medlemskap, da er ikke det i samsvar med gjeldende straffelov. Og de som er straffet for passivt medlemskap i NS har rett til å betrakte seg som rettsløse.

I et demokratisk samfunn skal ethvert individ ha frihet til å ha sin personlige oppfatning og rett til å handle i samsvar med sin oppfatning under ansvar av loven. Det er åndsfrihetens krav og i samsvar med menneskerettighetene. Ethvert individ må ha frihet til å slutte seg til det politiske parti som stemmer med ens innstilling til tidens problemer.

Landssvikoppgjøret har skapt sår i mange familier og i mange sinn, sår som neppe vil gro. Det heter så smukt at man skal glemme det som er hendt, men det er ting en ikke skal glemme, og landssvikoppgjøret vil aldri bli glemt av det norske folk. Det var kommunistisk justis etter beste Moskva-opskrift. Det vil aldri bli glemt.

Det var professor Keilhau som utformet det første utkast til lov. Hans utkast inneholdt ikke noe om kollektiv skyld, heller ikke at loven kunne gis tilbakevirkende kraft, og for å bli gjeldende måtte den kunngjøres i samsvar med Grunnloven. Kommunistmentaliteten seiret, og så ble den slik den er.»

Nytt halvår påbegynt. Vennligst husk bladpengene kr. 10.-

FOLK OG LAND

UAVHENGIG UKEAVIS

Ansvarlig redaktør Johannes Kringlebotn

Hele folket skal på nytt få lov til å lytte til partikjevlet

Det er riktignok styr og stell i kommunene det gjelder ved valget den 3. oktober, men formodentlig vil valgkampen, i hvert fall så langt den utkjempes innenfor Kringkastingens enemerker, få et visst rikspolitisk preg.

RK har denne gang vedtatt et forslag om å arrangere en rekke spørretimer istedenfor direkte å sende propagandaforedrag. Hvert parti skal etter tur i brennpunktet for de andres intrikate spørsmål. Etter loddtrekning blir det først kommunistene som lar seg fremstille, deretter i rekkefølge Bondepartiet, Høyre, Regjeringspartiet, Venstre og det såkalte Kristelige Folkeparti.

Det hele kan høres så besnærende og tilforlatelig ut, men faller dessverre i fisk ved den minste berøring. Hvorfor i all verden er ikke menigmann, den frie velger, tatt med i dette utsøkte selskap? Vi er oppriktig talt redd for at denne side av saken ikke engang er funnet verdig til overveielse. Bare partigruppenes taktikere og ordgytere skal slippe til. Resultatet kjenner vi alle. Det blir nye åtak på «de andre», nye revestreker med skummel list og underfundighet, for om mulig fortsatt å få velgerne til å jatte og juble med som før. Intet nytt og positivt vil fremkomme. Det blir de samme talemåter og de samme manøvrer som er

det samme maktapparat som på valgdagen tvinger velgerne til å splitte sine stemmer på et helt kobbel av partilister. Splitt og hersk, det er velkjent musikk.

For at dette for vår forfatning helt ødeleggende system skal kunne holdes oppe ennå en tid, er det av avgjørende betydning at velgerne foran valget også kommer under hypnotisk behandling gjennom Kringkastingen. Det gjelder fremfor alt å innbille lytterne at vi dog har et folkestyrt samfunn, hvor altså velgerne selv rår! Så lenge har velgerne latt seg mate med smiger og skryt om høy standard og høy folkeopplysning at evnen til selvstendig tenkning — og viljen til kontroll med statspotentatene våre, på det nærmeste er utvisket. Hvoretter saueflokkene velvillig samler seg rundt radioapparatene for å motta våre forvalteres advokatur for sin egen visdom og ufeilbarlighet. Det store flertall av lyttere innskrenker seg til en stille og selvtilfreds meking når motparten får på pelsen. Det er nemlig motparten det gjelder under det nåværende system, ikke fedrelandet!

Hvor lenge skal det lykkes å holde det gående med en slik svindel med vår forfatning og med vårt dyrebare fedrelands liv og fremtid?

Hvor lenge skal den menige velger nektes adgang til det frie ord? Hvor lenge vil vårt

Hotellmann på sin hals

— og arg på fusk og fals i samfunnsliv og rettstat

Det lyktes meg å iverksette en aksjon som førte til at gutten ble spart. Jeg er evig takknemlig for det. Min største påkjenning i livet ble fulgt av den største lykke.

— Hvem var dine idealer i ungdomstiden?

— Bjørnson, Garborg og Sivle.

— Traff du noen gang Sivle?

— Jeg skulle mene. Første gang ombord på «Kommandøren» i turistrute på Sognefjorden. Det var i boerkrigens dager. Der var englendere ombord. Sivle hatet dem som pesten og brukte ekte god sognekjeft på dem, endog så sterkt at kapteinen til slutt måtte gripe inn. Etter at jeg ble drammenser traff jeg ofte Sivle.

— Hvem husker du best av dine ungdomskamerater?

— Elias Faleide i Nordfjord, senere stortingsmann for venstre og Norges største ekspert på fjordhesten. Videre Leif Mikkelsen, sønn av postmesteren i Lærdal. Leif ble advokat og ordfører i Bergen. Men også noen flere kunne jeg ha lyst til å nevne, slike som Per Hjermand, stortingsmann for bondepartiet, bonde Andreas Erdal i

— Jeg antar at «Britannia» er byens eldste, fra 1808. Min næring har hatt en rivende utvikling gjennom de siste 50 år. Våre hoteller gir landet gode valutainntekter. Hva «Britannia» angår har jeg nå leiet det bort til folk av vår egen stamme, nemlig Hjalmar Birkeland og frue.

— Har du hatt anledning til å reise meget?

— Ja, en del, også utenlands. Men det er min tur hjem til Sogn hver sommer som betyr noe. Der jeg som gutt sprang over stokk og stein, i åker og hage, i blomsterli og på fjell, der har jeg mitt fedreland.

— Vi vet ikke bedre enn at Eggumslekten er nærskyldt med Brehmerslekten i Hafslø, hadde vi ikke en Kristen Brehmer på Ilebu?

— Det stemmer. Nevnte Brehmer driver i dag gård på Jæren. Han er for øvrig bror av professor Brehmer på As.

— Dine barn er din største glede i livet, hvor har du dem nå?

— Håkon er hotellmann ved Astoria Hotell i New York, Erling har god stilling hos Thor Dahl i Sandefjord, og min datter står i gullsmedforretning i Oslo.

— Ditt ønske for fremtiden?

— At alle rettsforfulgte vil manne seg opp, slå ring om sitt kamporgan «Folk og Land», og ikke gi seg før en effektiv revisjon av det såkalte landssvikoppgjør er gjennomført fra ende til annen.

Hans Eggums vita i utdrag: F. 10. juli 1880 i Leikauger i Sogn, gikk framh.skole i Lærdal, hos

Hotell og reiseliv er nr. 8 av landets valutakilder — og gir 220 mill. kroner pr. år

Stryn og lensmann Kolbein Aarnes i Stryn.

— Men av dine lærere da?

— Landbruksskolebestyrer Ashamar. Han var en ual-

Kr. 7300 til Fanebust

Høyres pressekontor må betale

Toralf Fanebust vant i Oslo byrett det private injuriersøksmål som han anla mot reaktør Walter Wilson som ansvarlig for Høyres pressekontor i anledning en rekke injurierende uttrykk om Fanebusts tidsskrift Paragraf

100. I erstatning ble reaktør Wilson dømt til å betale 5000 kroner. Til kunngjøring av domsslutningen må reaktør Wilson dessuten ut med 300 kr. og i saksomkostninger 2000 kr. til Fanebust.

LOVORD OG FEST

Venner og beundrere av Karl Holter holdt 2. juli fest ham i Oslo. Omkring 100 hadde fylt salene i Biltmore, da Otto C. ønsket velkommen og begrunnet damenes nærvær med at Karl Holter ellers ikke ville ha kommet til festen.

Albert Wiesener ble utnevnt til aftenens toastmaster, men selv denne strenge herre måtte finne seg i et par overraskelser ex auditorio.

Ti talere sto for komplimentasjonen. Enhver hadde forstått å utnytte de tilbudte 3 minutter på eksemplarisk vis, og den lange rekke taler ble avvikiert på en måte som kan tjene som mønster for lignende fester. Konsise og poengrike taler er en fryd å høre når de er så vel forberedt at de virker improviserte. Og slik var det i dette tilfelle.

Willy Klevenberg holdt hovedtalen og åpnet den egentlige kannonade. I elegante baner gikk et rent fyrverkeri av rammende projektiler mot målet, og man noterte fulltreff over hele linjen. Det avsluttende «Karla-dråpa» var naturligvis også en fulltref-fer av rang.

Æresgaven, med det foreløbige resultat, ble overrakt og særlig vakte en skriftlig hilsen fra Oluf Waage stormende begeistring. Han hadde nemlig medsendt blomster fra selve Haraldshaugen. Holters kvad på stående fot utløste nytt bifall.

Ottar Wicklund bragte en hilsen fra skuespillerkolleger, og mintes de mange kunstneriske seire sammen med Holter, bl. a. i «Ishavsfolk», Beisaren og Theodor ble stående som markante personer i norsk dramatik. JO, i Tromsø trodde man nok ikke

i skogen, livet blant mennesker og dyr. Toastmasteren kapitulerte med et smil og ga ordet til Stein Barth Heyerdahl, som med kraft og myndighet ga en interessant analyse av Holters forfatterskap. Den som ikke har lest «I veideskog» bør snarest ta igjen det forsømte. «Skinnbrevet» som bragte Holter den skandinaviske litteraturpris, har naturligvis alle i sitt eie.

Kari Kaxrud Rockseth kom med et innslag fra Bildende kunstnere og ble videre supplert av sin mann Arne Rockset, som forfulgte fruens interessante malerianalyse med å minne om Aftenpostens intervju med Kristian Haug på dennes 70 års dag, idet Haug da begynte med å male!

Leif Sinding: Kunstnere er lidelsesfeller i alle aldre og til alle tider, og Karl Holter er på mange vis eksponenten for lidelsesfellene, hvis havrerasjon stadig er blitt mindre, men hvis ytelser øker omvendt proporsjonalt med rasjonens størrelse. Holter gjorde det kunststykke å gjøre bonden i «Trysil-Knut» til hovedpersonen og samle interessen om denne rollen, slik at Trysil-Knut selv ikke dominerte filmen som tenkt. Holter er en meget større filmskuespiller enn man dengang trodde. Han er et over-skuddsmenneske og solskinnsmenneske. Han fører i sannhet kraft til andre.

Oscar Bang hilste fra reportere og journalister og Einar Løthe talte varmt for kvinnen. — Denne talen utløste slikt bifall at taleren faktisk svevet på begeistringens rullende fonn tilbake til sin plass ved bordet før man fikk hevet sitt glass til kvinnens pris.

sultatet kjenner vi alle. Det blir nye åtak på «de andre», nye fevestreker med skummel list og underfundighet, for om mulig fortsatt å få velgerne til å jatte og juble med som før. Intet nytt og positivt vil fremkomme. Det blir de samme talemåter og de samme manøvrer som er så velkjente fra Stortinget og fra enhver partipolitisk holmgang under det nåværende regime. Under alle omstendigheter skal den menige velger holdes utenfor også ved denne anledning.

Det er en slik metode som hos oss kalles folkestyre, enda folket selv ikke skal få anledning til å opplate sin munn engang. Ikke med fire års mellomrom dessmere. Jo, det er veldig til frihet! En i høyeste grad merkelig måte å praktisere folkestyre på!

Foran hvert valg burde det nettopp være velgerne som først og fremst burde få tale fritt og usjenert om tingene, mens de profesjonelle politikere med fordel kunne anbefales å holde kjeft — all den stund de ikke selv forstår å gjøre det. I det minste kunne profesjonistene vente inntil velgerne hadde fått anledning til å gå dem etter i sømmene.

Kringkastingen opererer i takt med makthaverne og slipper bare frem til talartuten representanter for det maktapparat som har fratatt velgerne så godt som all innflytelse her i dette ikke-folkestyrt land. Det er nemlig

Hvem har ansvaret for sløseriet i det militære?

S V A R: Norsk mentalitet, sikkert ingen enkeltperson.

parten det gjelder nåværende system, ikke fedrelandet!

Hvor lenge skal det lykkes å holde det gående med en slik svindel med vår forfatning og med vårt dyrebare fedrelands liv og fremtid?

Hvor lenge skal den menige velger nektes adgang til det frie ord? Hvor lenge vil vårt folk la seg utmanøvrere av våre høyst tilfeldige makthavere og av det forblindede la-skure-system som nå langt på vei har manipulert vårt vidunderlige land til bankrott og fant?

Det er meningsløst å fraskrive seg kontrollen med hva vårt daglige slit og arbeide brukes til, — enten det godskrives landets fremgang og trivsel, eller ødes til finansiering av internasjonale narrestreker og norsk stormannsgalskap.

Etter 10 år

er det ingen som helst grunn til lenger å la seg holde for narr. Gjør din plikt, utrett mer enn andre, krev dine rettigheter respektert.

FOLK og LAND

Etter ønske av Forbundssekretæren skal vi opplyse at vår avis eies av private partihavere, og at han intet har med redaksjonen å gjøre.

FOLK og LAND

Jeg takker Forbundets landsstyre for den helhjertede oppslutning om avisens redaksjon som kom til orde under styremøte i Oslo den 17. juni.

Johannes Kringleboin.

Det er kampen mot et mål som gjør et menneske lykkelig.

Fridtjof Nansen.

holdt fast ved. Det beste bevis i så måte er det at han 73 år gammel — sammen med venner i Drammen og Buskerud gikk aktivt inn for å støtte opp under «Folk og Land», et avisforetagende som møyssommelig ble arbeidet frem under meget vanskelige forhold. Forarbeidet ble gjort av redaktørene Finn Brun Knudsen og Johannes Knudsen, Trondheim, sammen med bonde Anders Hafskjold, Lier. Senere ble også bonde Hans Grini, Røyken, med. Eggum kom med andre ord i godt selskap.

Penger kostet det, men slik er det blitt under de nåværende samfunnsforhold, selv den mest soleklare rett og rettferdighet kan vanskelig vinne fram uten i samarbeide med pengemakt og presse. Eggum var så inderlig arg på all den løgn og tarvelighet som han var vitne til etter 1945, at han ikke rolig kunne se på at vår rettsforfulgte folkegruppe i Norge skulle bli stående uten avis. Rettssvik, juks og fanteri virker opprørende på hele hans natur.

Han nøyet seg ikke med å føle det, han viste det i handling. Tusener av bladets lesere rundt det hele land beundrer ham for det. Eggum er dertil en mann med et høyt aktet navn innen sitt fag. Han er således blant dem som lyser opp i våre rekker.

Vi kunne ikke annet nå foran 75 års dagen enn å søke ham for nærmere kontakt.

— Fortell oss like godt med det samme, sier vi til Eggum, hva er det største du har fått oppleve?

Sterkt grepet svarer han: — At jeg under krigen 1940 så begge mine to sønner Erling og Håkon dra i felten for å verge land og rike. Dramatiske hendinger fulgte. På grunn av ulykkelige omstendigheter ble den ene av dem dømt til døden av tyskerne.

— Du ble hotellmann! — Riktignok er jeg av bondeslekt hele veien, men det er sant å si bonden i vårt land som er far til hotellnæringen. Våre skyss-stasjoner var begynnelsen! Store-Knut Andersen, bror til farfar, bygde Lærdalsørens Hotell da jeg var smågutt. Han var bonde. Jeg hadde tidlig kontakt med Kvikne Hotell i Sogn og Lindstrøms Hotell i Lærdal, slik at jeg hadde en viss forhåndsorientering.

— Ditt eget hotell har også store tradisjoner.

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

nr. 8 av landets valutakilder — og gir 220 mill. kroner pr. år

Stryn og lensmann Kolbein Aarnes i Stryn.

— Men av dine lærere da?

— Landbruksskolebestyrer Ashamar. Han var en ualminnelig flink, frisinnet og nasjonal oppdrager, dertil streng, men rettferdig og morosam!

— Hvorfor er du blitt så glad i Drammen?

— Fordi Drammen er en uvanlig driftig by, vakker og levende. Jeg vil også si at den er godt styrt. Jeg lærte å sette overordentlig stor pris på en mann som redaktør Torgeir Vraa. Vi hadde ikke samme politiske syn, men en prektig kar var det. Jeg tar også hatten av for ordfører Gundersen, en folkelig, grei og dyktig kommunepolitiker. Han eier en sunn og meget nøktern vurdering av hva det er som tjener vår by til beste.

— Du ble hotellmann!

— Riktignok er jeg av bondeslekt hele veien, men det er sant å si bonden i vårt land som er far til hotellnæringen. Våre skyss-stasjoner var begynnelsen! Store-Knut Andersen, bror til farfar, bygde Lærdalsørens Hotell da jeg var smågutt. Han var bonde. Jeg hadde tidlig kontakt med Kvikne Hotell i Sogn og Lindstrøms Hotell i Lærdal, slik at jeg hadde en viss forhåndsorientering.

— Ditt eget hotell har også store tradisjoner.

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

manne kamp opp, slå ring om sitt korpogan «Folk og Land», og ikke gi seg før en effektiv revisjon av det såkalte landssvikoppgjør er gjennomført fra ende til annen.

Hans Eggums vita i utdrag: F. 10. juli 1880 i Leikanger i Sogn, gikk framh.skole i Lærdal, hos lærer Mundal, kjørte trikk et år i Bergen, agronom 1899 fra Rikheim landbruksskole, gårdsbestyrer på Bjørkum i Vikedalen, hvor han la om driften fra eng til vekselbruk. Da hans far Endre Eggum 1904 kjøpte Granli i Skoger fikk Hans E. anledning til å ta handelsskoleeksamen i Drammen, forpaktet i 6 år Oddvald Meieri på Sjøstad i Lier, kjøpte Thons kolonial- og kjøttforretning på Gulsbogen, drev den i 10 år, overtok i 1923 Holmsbo Hotell som han hadde jamsides Britannia Hotell Drammen, inntil 1944. Dessuten hadde han i 8 år restauranten på Drammens traverbane. Var i mange år et virksomt styremedlem, en tid også formann og wiseformann i Buskerudavdelingen av den norske Hotell- og Restaurantforening. Hobby: sommerhytte og friluftsliv.

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

ring. Han hadde nemlig medsendt blomster fra selve Haraldshaugen. Holters kvad på stående fot utløste nytt bifall.

Ottar Wicklund bragte en hilsen fra skuespillerkolleger, og mintes de mange kunstneriske seire sammen med Holter, bl. a. i «Ishavsfolk», Beisaren og Theodor ble stående som markante personer i norsk dramatikk. Jo, i Tromsø trodde man nok ikke på det som ble skrevet om «Ishavsfolk», og en pipekonsert var forberedt mot stykket som skulle gå et par dager. Det ble noe annet enn en pipekonsert. Stykket gikk 8 ganger, og Karl ble båret på gullstol.

Slik var det overalt der Karl for frem. Ved sin hjertevarme og det strålende overflødhets-horn han øste av, ble han midtpunktet og høvdingen.

Wicklund ble hilst med hjertelig bifall da han trådte fram, og hans nydelig framførte tale ble møtt med langvarig applaus.

Nils Krog, Setskog, kom nå toastmasteren i forkjøpet og bragte en hilsen fra skogens folk med takk til forfatteren Karl Holter for hans bøker om livet

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

skuddsmenneske og solskinnsmenneske. Han fører i sannhet kraft til andre.

Oscar Bang hilste fra reportere og journalister og Einar Løthe talte varmt for kvinnen. — Denne talen utløste slikt bifall at taleren faktisk svevet på begeistringens rullende fonn tilbake til sin plass ved bordet før man fikk hevet sitt glass til kvinnens pris.

Hans S. Jacobsen underholdt i spirituelle vendinger om en annen form for hyldest, idet han overleverte en virkelig skål til jubilanten, og den kunstnerisk og fagmessig perfekt utførte skål vakte megen beundring. Skål for jubilanten!

Før man fikk summet seg var det hele forbi, og den store forsamling spredte seg omkring i de hyggelige selskapslokaler til kaffe.

Senere gikk dansen over til je; det var megen underholdning og hyggelig å treffes for gamle venner. Festen varte til langt på natt, mange nachspiel fortsatte til det lysnet av dag, og enda lenger, og er de ikke slutt, holder de på enda.

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Formannen i Norges Bondelag slakter sine kuer

Makter ikke fjøsstellet alene

En farlig utvikling, sier han

Den nye formannen i Norges Bondelag, bonde og landbrukskandidat Hallvard Eika i Bø (Telemark) hører også til dem som har måttet gå til det drastiske skritt å slakte buskapen. Han har sett seg tvunget til å satse på korn. Eika driver nemlig fedrenegården helt alene, med 120 mål innmark og 450 mål skog. Uten fjøshjelp går det ikke. Uten lønnsom melkeproduksjon går det heller ikke, og vi skulle gjerne tro at tilfellet Eika vil komme til å virke meget alarmerende. Det er en farlig utvikling vårt jordbruk befinner seg i, sier den nye bondelagsformannen. Det blir etter hvert vanskeligere å dekke konsumet av melk mange steder. I Oslo kan det spøke for melkerasjonering. Det er den såkalte teknisk-økonomiske utvilling som presser på.

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

sagt en hvilken som helst stilling i vår landbruksetat, ikke minst etter at han for to år siden kom tilbake fra et lengere studieopphold i USA. Det store med Eika er at han likevel valgte å leve som bonde og dele kår med sin stand.

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Hvem har ansvaret for at høy og halm ikke nekter å brenne når Riksantikvaren holder lager mellom uerstattelige kulturminner på Tyskebrygga i Bergen?

Fra Forbundet

Jeg appellerer til dem som vil være med og nyte godt av Forbundets pågående arbeid for en revisjon av etterkrigsoppjøret — et arbeid som nettopp nå går inn i en avgjørende fase — straks å betale sin medlemskontingent til Forbundet eller å yte sin stønad — såfremt da dette ikke allerede er besørget.

Bruk Postgiro 150 28, Oslo. Forbundskassereren.

FORELDRE!

Merk Gunnar Feldens lille inserat i dagens avis, se side 4.

Bare den som hver dag vil slå et slag for sin frihet, er friheten værdt!

Sannhet og kjærlighet

Det er bare en universell religion, den som søker sannhet og kjærlighet, uttalte Karl Holter. Det var en strålende festtale han holdt.

— Det var sommer og sol, blandet med velsignet regn over festdagen i Oslo. Det var ungdom og yngre i alle aldre som møtte fram for å delta i festen og hyldningen av den avholdte høvding.

Og fest ble det. For ham selv ble det tredje dagen på rad, og den som fremdeles holdt stillingen til langt på morgensiden den fjerde dag, det var Karl Holter.

I åndelig stillhet lyttet den hundretallige forsamling til Karl Holters tale, festens absolutte høydepunkt. Fra høytid til munterhet og til høytid igjen, atter igjen muntre beretninger fra et rikt og mangfoldig liv, «altså fra den gang det var krig og gode tider i landet», så plutselig flammende fedrelandssjærligheten: Collett Vogts gripende dikt gjengitt på en måte som ingen annen nulevende norsk skuespiller gjør Karl Holter det etter.

Ja, jeg har vært lykkelig, jeg har opplevet lykken, selv i lidel-

sen opplevde jeg lykken, uttalte jubelanten bl. a. og fortsatte: Jeg tror at bare den er lykkelig som har evnen til kjærlighet.

Det å være religiøs kan for en livskunstner være noe av det vesentlige. Dette er ikke betinget av bestemte religiøse tros-samfunn og dogmer, men av den eneste virkelige religion, nemlig den som søker sannheten og kjærligheten. Den religion som bare søker sannhet og kjærlighet er den eneste virkelige religion. Den beåndede tale munnet ut i en hyldest til kjærligheten, kjærligheten til vårt usigelig vakre land, til medmennesker, venner og fiender. For fiender må man ha, sa Holter. Man kan ikke leve uten fiender. Man har bruk for dem. Ofte kan man til og med ha mere glede av sine fiender enn av sine venner! Men takk, alle kjære venner, takk for denne festen og takk utover det ganske land til alle dem som har vist meg oppmerksomhet på denne dagen.»

Karl Holters tale vil for alle som var til stede stå som en uforglemmelig opplevelse. Den ble da også hilst med en bifallsstorm som kunne få taket til å løfte seg.

En byste til 70-års dagen

— og en Karlapris!

Under festen for Karl Holter forekom en begivenhet som fortjener spesiell omtale. Billedhugger Wilhelm Rasmussen hadde nemlig en overraskelse i bak-hånd til sin venn Karl Holter. En byste som han laget for noen få år siden, skjenket han ham ved denne anledning, og avsløringen ga festen øket glans og verdighet. Bysten er et nytt mesterverk fra vår store billedhuggeres hånd.

Umiddelbart etter avsløringen fremførte sangeren Emanuel Marcussen det mektige opus «Bergmannen» av Sjøgren med tekst av Henrik Ibsen, akkompagnert av pianistinnen fru Sigrild Marcussen. De to kunstnere ble lønnet med hjertelig bifall.

Hållvard Tveiten som nu er bosatt i Sverige, bragte jubelanten en hilsen fra broderlandet og belyste i en bevinget tale nye sider ved den mangfoldige kunst-

ner Karl Holter.

For dette hendte hadde man hatt en annen opplevelse i en av de tilstøtende saler, også en avsløring. Det var Einar Tveito som med innstiftelsen av en Oscarpris-pendant, en Karlapris, avduket en skulptur som han hadde forarbeidet selv i edelt metall av Karl Holter. Tveitos spirituelle og poengrike tale var en eneste sammenhengende rekke av intelligente underfundigheter, og figurens praktiske egenskaper ble til slutt belyst ved en demonstrasjon. Tveito redegjorde for at figuren for det første hadde dobbelt bunn. Dertil var den utstyrt med en provisorisk anordning med tilbakevirkende kraft. Demonstrasjonen ble utført på en flaske vorterøl og gjordé stor lykke. Har ikke tilhørerne holdt opp å le, så ler de fremdeles. Det var virkelig sub-tilt.

EN SOM VAR MED.

Bulganin tar inn stikk

Under Bulganin har Sovjets utenrikspolitikk vært særdeles aktiv og har bragt bemerkelsesverdige resultater:

Først var det forholdet til Østerrike.

Her var det ikke meget om-svøp. Forbundskansler Raab ble invitert til Moskva, og i en-to-tre var fredstraktaten i orden. Vestmaktene ble stillet overfor en fullført kjensgjerning og kunne ikke godt gjøre annet enn å skrive under, de også.

Så kom Jugoslavia.

Da Bulganin for en tid siden fløy til Beograd, ble der i vest-pressen skrevet meget om hvor ydmygende det måtte være for de store herrer i Kreml å dra til Tito for å be om unnskyldning for begåtte synder. Og det ble gjort et nummer av at den selv gode Tito ikke gikk frem og hilste

tinget skal 16. august på studiefert til Sovjet-Samveldet og blir borte i 3—4 uker.

— Odd Eidems fornøyelige lystspill «Min kvinne» ventes oppført på Nationaltheatret kommende sesong.

— Bygdeboka om Høland og Setskog (1914) er skrevet av senere professor Olaf Holtedahl. Han er nå 70 år.

— Hva betyr navnet Alta som vi har i Finnmark? Det er utledet av det oldnorske alptr, svane.

— Eilif Straume skriver i Syn og Segn om det ekstatisk-visjonære i Olav Aukrusts diktning.

— Redaktør Kåre Mosland har slått til lyd for å gi tingsmenne bedre lønn i stedet for skattefri diett.

— Kulepenmillionæren Milton Reynolds er på sin 7. jordomflyvning. Hvorfor? Da han ble spurt kunne han ikke svare. Han sa bare: Jeg leter etter ett eller annet, jeg vet ikke hva...

— Styrehonorarene i fire statsbedrifter er forhøyet i år. Det gjelder Kings Bay Kull Comp,

på sine høye gjester da flyvemaskinen var landet, men ble sittende og lot gjestene spasere hen mot seg til han fant det overensstemmende med sin verdighet å reise seg og gå dem i møte.

Men under de forhandlinger som senere fulgte og som strakte seg over flere dager, ser det ut til at Tito er kommet ned på jorden igjen, og at han har oppdaget at han har hatt besøk av den mektige leder for verdens største sammenhengende festlandsmakt med alle tiders mest imponerende krigsmakt. Tito ble i en fart høfligere og mere imøtekom-mende. Fra å bære vestorientert nøytral er han nu blitt østorientert ditto, og det i den grad at der fra fremstående politisk hold i USA er fremsatt krav om at USA bør innstille den understøttelse Tito hittil har fått i maskiner, andre varer og gode amerikanske dollars.

Bulganins samtale med den jugoslaviske diktator synes med andre ord å ha vært meget belærende for Tito og gjort ham klar over stillingen: I nord-vest, øst og syd er jugoslavene omklamret av Sovjet drabantstater Ungarn, Rumenia, Bulgaria, Albania, og i Adriaterhavet utfor kysten av Albania er Sovjet i ferd med å anlegge et russisk Gibraltar for sin marinestridskrefter i det østlige Middelhav. Jugoslavia ligger med andre ord godt og trygt i en sovjetrussisk jernneve, og klemmer denne til vil det ikke bli rare pusten igjen for Tito og hans landsmenn.

Etter jugoslavene er så turen kommet til India, hvis

leder Nehru er blitt mottatt i Moskva under helt enestående æresbevisninger. Alle reportere viser at India og Sovjet står på den aller beste fot med hverandre, og det kan neppe være tvil om at Indias nøytralitet er adskillig rødfarget. Nehru selv er en fredens mann, men han har en utenriksminister, Krishna Menon som det er adskillig dynamitt i, og som ikke liker Vesten.

Sovjets teknikk er bemerkelsesverdig.

Der har ikke vært noen månedlange drøftinger om programmet for konferansene, heller ikke noen forberedende møter av de respektive lands diplomater. Alt er ekspedert så kjapt at det nesten ser ut som om forbundskansler Raab ble kidnappet over til Moskva, og at Bulganin etter en plutselig innskytelse jumpet i en flyvemaskin og fløy til Beograd. Og han var ikke før kommet tilbake til Moskva før Nehru var der.

Så er det den ting ved Bulganins politikk at han slår kloen i statssjefene. Ikke noe snakk med ambassadører eller utenriksministre, takk! Fram med statssjefen! Det er noe «amerikansk» over Bulganin, noe kontant og greit. Han er nok fremdeles den klare, kortfattede soldat som ser de store linjer, mens hans kontrapart Eisenhower er blitt demokratisk politiker og tuller seg bort i endeløse diskusjoner. Det er nok ikke for ingenting at Sovjet mer og mer synes å ta ledelsen i konflikten mellom øst og vest.

Hjelpeorganisasjonen for frontkjempere

Sekretariatet

Boks 1407, Oslo, Postg. 180 70

ELGHUNDHVALPER.

3 mnd. gml. lyse, korthårede, av landets beste jaktstammer, til salgs.

T. L. Dynna, Gagnum, Lunner p. å. Telf. 602 Gran.

SYKEPLEIERSKE

eller pleierske med god øvelse søkes til privat pleiehjem med ca. 40 patienter (eldre) snarest mulig. Nær Oslo.

Bill. mrk. «Trivelig sted».

Notabene!

Støtt de som avverterer hos oss, du vil ha det igjen på alle måter.

GRØNNSAKGARTNERI

I LIER,

trivelig sted, nær Drammen, trenger flere folk snarest, derav må en kunne kjøre traktor og moderne redskap, og en ha sertifikat. God lønn.

Birger Mæland, Lier.

Knut Geelmuydens bok

«Forlat oss vår skyld» er nu utsolgt.

Småbruk — liten eiendom

ø. forpaktet, helst m/ bestn. og redskap og anledning til skogsarbeide. Tilb. m/ oppl. sendes F. Sanner, Treungen.

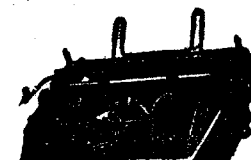
Er det noen

av «Folk og Lands» lesere i Oslo som har en hybel til leie for vår sønn, nå eller senere. Henv. Hans Kjærås, Andebu pr. Tønsberg, tlf. 66, etter 17/7.

Reidar Kjærås,

Norsk Aatvidabergs A/S Fr. Nansens pl. 7, tlf. 41 39 36.

Reiseskrivemaskiner

Soverom og kjøkken, adg. peisestoge, 10 km. fra Bø st.

Anne Øverland, Bø, Telemark.

EN PALITELIG

og grei jente vil gjerne være hos noen skikkelige og kvikke folk en tid og gjøre lettere arbeide eller halv dag. By eller land, sjø eller fjell. Bill. mrk. «Trønderjente».

«LINUT» malerolje

Tilfredse kunder skriver om Linut:

«Vi benyttet denne maling til forretningsbygget, og den viste seg å være et førsteklases produkt, som vi var svært glad for. Linut malerolje reklamerer seg derfor selv.»

Gjør et forsøk De også.

Vi ekspederer over hele landet direkte fra fabrikk.

Pris pr. liter: Klar ell. rødbrun kr. 1.95. Hvit kr. 2.90 pluss frakt og emballasje.

H. SNAPRUD & CO.

KONGSBERG

MASKINER - REDSKAPER

Tlf. 885 - 248.

ELEKTROMOTORER

enfase 1/4 hk kr. 150.—, 1/3 hk 175.—, 1/2 hk 235.—. Spesialitet 1/4 hk.

Grimmermotor 1-fase m. bryter og motorvern, kulelager kr. 180.—.

5 hk Grimmer 3-fase, mantelkjølt, tett kapslet, kulelager, kr. 550.—, andre motorer i alle størrelser.

Enimportør i Norge for Grimmer motorer.

E. PAROW, Melhus, tlf. 250. (B)

SERVIS OG SCHEROF,

demonstr. vaskemaskiner, redusert pris, brukte feilfrie innbyttemaskiner ca. halv pris. Forlang prisliste.

E. PAROW, Melhus, tlf. 250. (B)

Æresgaven til Karl Holter

Marcussen det mektige opus «Bergmannen» av Sjøgren med tekst av Henrik Ibsen, akkompagnert av pianistinnen fru *Sivrit Marcussen*. De to kunstnere ble lønnet med hjertelig bifall.

Hallvard Tveiten som nu er bosatt i Sverige, bragte jubilanten en hilsen fra broderlandet og belyste i en bevinget tale nye sider ved den mangfoldige kunst-

monstrasjon. Tveito redegjorde for at figuren for det første hadde dobbelt bunn. Dertil var den utstyrt med en provisorisk anordning med tilbakevirkende kraft. Demonstrasjonen ble utført på en flaske vorterøl og gjordé stor lykke. Har ikke tilhørerne holdt opp å le, så ler de fremdeles. Det var virkelig sub-tilt.

EN SOM VAR MED.

Mellom venner

— Vår utmerkede medarbeider *Anders Melteig* har flere nye kronikker under arbeide.

— Vi befinner oss midt inne i en stor turistsesong for gamle Norge.

— Etter ekte Hitler-oppskrift ble det for et par år siden i Stortinget bebudet en norsk folkebil. Hvor er det blitt av disse folkebil-planer? Er de akkurat som den geniale Riiberplan tørket ut? Skal vi for alle tider kjøpe våre kjøretøyer fra andre land?

— Nu kan turister som kommer til Oslo ringe Reisetrafikkforeningens opplysningskontor, og oppgi sitt yrke eller spesielle interesser. Da slår bestyrerinnen *Undis Blikken* øyeblikkelig opp i sitt yrkes- og hobbykartotek og finner fram en passende norsk kontakt til den forespørrende turist.

— Finn Hodt blir 14. august med på Skøyteforbundets fjelltur for olympiaspiranter. Rute: Fra Sikkelsdalsseter og over til

Hjelle i Sognefjorden. Beregnet tid 12—14 dager.

— Godt nytt: Skogskolen i Brandbu flytter til høsten inn i landets mest moderne skogskolebygg, og tar i den anledning inn 30 nye elever.

— Burgtheater, Wien, skal til vinteren på turne med Hamsuns «Victoria» til Stockholm, Oslo og København.

— Lange er p. t. fungerende statsminister inntil 12. juli og skal også være det 8.—13. august.

— Årets jakttid blir som i fjor. For elg: 1.—10. oktober, villrein 6.—25. september, småvilt høye-religgende strøk 20. septbr—23. desbr. og for lavereliggende strøk 1. oktober—23. desbr.

— Direktør *Gunnar Randers* sier om atomkraften at den er en ny dimensjon i vår tilværelse. — Verre enn under krigen: På to år er 20 prosent av melkekuen på Østlandet slaktet. — Per Gjerstad, tidligere meieribestyrer i Kristiansand, arbeider for firma Landteknikk i Oslo. Han har en meget god stilling der.

— Uten et indre liv er mennesket bare en slave av sine omgivelser.

— Landbruksnemnda i Stor-

slått til lyd for å gi tingmenne- ne bedre lønn i stedet for skattefri diett.

— Kulepennmillionæren *Milton Reynolds* er på sin 7. jordomflyvning. Hvorfor? Da han ble spurt kunne han ikke svare. Han sa bare: Jeg leter etter ett eller annet, jeg vet ikke hva...

— Styrehonorarene i fire statsbedrifter er forhøyet i år. Det gjelder Kings Bay Kull Comp., Fosdalen Bergverk, Norsk Jernverk og Årdal og Sunndal Verk. I et tilfelle er honoraret forhøyet fra 5000 kr. til 12 000 kr., altså med 140 prosent.

— Reklameplakater på vegger, bergknatter, steiner og stolper langs veiene utenfor tettbebyggelsen skal fjernes i løpet av dette året. Hvis ikke kommer politiet med hammer og tang og sørger for at skiltene blir revet og eieren må betale omkostningene. Bestemmelsen er tatt inn i naturvernloven av 1. desember 1954. Skiltene skal fjernes innen ett år etter at loven trådte i kraft, altså innen 1. desember 1955.

— Måselv: *Sverre Stenersen* gifter seg i dag. *Aase Nordmo Løvberg*, som er hjemme på ferie, vil synge ved vielsen. Til bryllupet er det invitert en pen bukett stjerneskiløpere, deriblant *Heiki Hasu*, *Simon Slaatvik* og *Ketil Maardalen*.

— Lom herredstyre har vedtatt å reise en minnestein over dikteren *Tor Jonsson*. Det er meningen at minnesteinen skal stå på *Jonssons grav* på Lom kirkegård.

Har De lest?

HÅKON MEYER

Et annet syn

Dr. *Rütger Assen* («Fria Ord») skrev: «Finner det trots den demokratiska rikriktningen ännu någon möjlighet för fri opinionsbildning i författarens hemland, så måste denna bok göra ett starkt intryck. Den kan icke gå spårlöst förbi.»

Har boken likevel gått spårløst forbi?

Fåes gjennom alle bokhandlere.

Middelhav. Jugoslavia ligger med andre ord godt og trygt i en sovjetrussisk jernveve, og klemmer denne til vil det ikke bli rare pusten igjen for *Tito* og hans landsmenn.

Etter jugoslavené er så turen kommet til India, hvis

Æresgaven til Karl Holter

Innsamlingen fortsetter

Innsamlingskomiteen meddeler at det foreløbige resultat inntil jubileumsdagen øvergikk alle forventninger.

Imidlertid har det vist seg at man bare har hatt relativt få adresser å gå etter, og kontoret som har besørget utsendelsen var sent ute. Mange har først mottatt brevene i de aller siste dager.

Komiteen har fått mange henvendelser om å fortsette innsamlingen. Dette vil bli gjort, og

senere skal bli opplyst om datum for avslutningen. Alle bidragsgytere skal personlig bli underrettet om det endelige resultat når innsamlingen er ferdig og regnskapet avsluttet og godkjent.

Benytt anledningen, send et bidrag, mindre eller større, det som nu kommer inn vil gi innsamlingen format.

Adressen er den samme som hittil: *Egil Hoel*, Ekebergveien 19 D, Oslo, eller Bankgiro 821 163.

Leserbrev til redaksjonen

Avisen er blitt så meget gildere nå, synes jeg.

Egersund juni/juli 55.

Linnea Kragnes.

TRONDELAGSHELING

Kjære redaktør *Kringlebotn*. Ma gratulere med overtageisen av bladet. Jeg syns det er blitt kjekkere i det format det kommer nå. Og så er det gildt å se at murene holder på å ramle, jeg sikter bl. a. til at det er begynt å gå opp for folk at det var England som 1940 brøt vår nøytralitet og fikk oss med i heksekansen, kfr. *Arne Bang Andersens* artikler. Så må du hilse *Grønstad*, *Karl Holter* og andre kjente.

Nord-Trøndelag juni/juli 1955.

Ola Kyranno.

Jeg tabte min Dag et Sted mellem Længsel og Pligt. Den tabte Dag har jeg med som en Længsel mer.

Gjengitt etter en dansk forfatter

Eg må be om å få retta ein feil i nr. 23 av Folk og Land. Eg var ikkje styrar av Numedal fylkesskule dei siste åra eg var lærar der. Eg vikarierte bare for styraren ei tid i tjugeåra. Elles var eg heile tida andrelærar og treivst best med det.

Vigmostad 27. 6. 55.

Tore Bergstøl.

Den tekniske revolusjon

som for tiden finner sted, er minst likeså sensasjonell som tidligere hopp i utviklingen. Det er automatiseringen det gjelder denne gang. Et eksempel: *Fords motorblokk-fabrikk i Cleveland, Ohio* (med en produksjonslinje på over en halv kilometer), hvor støpegodset føres inn i den ene ende og den ferdige motordel kommer ut i den andre. Menneskehånd har ikke berørt godset på vandringsen gjennom 42 forskjellige maskiner.

Man skal nok elske sin neste, men det er nok likeså viktig å elske sin nåværende.

(Politiken).

Reidar Kjærås, Norsk Aatvidabergs A/S Fr. Nansens pl. 7, tlf. 41 39 36.

Reiseskrivemaskiner

Optima Plana kr. 485.—

Optima Elite » 515.—

Rheinmetall » 585.—

Avbetaling om ønskes.

SVERRE JACOBSEN

Iseng.

Benytt

HÅNSKOMAKEREN

i Neubergrt. 15 - Oslo

hvis du vil stå på en god fot

MJØNVALD KAFE

Brandbu, Hadeland

anbefales

rer i ane størreiser. Eneimportør i Norge for *Grimmer* motorer.

E. PAROW, Melhus, telf. 250. (B)

SERVIS OG SCHEROF,

domonstr. vaskemaskiner, redusert pris, brukte feilfrie innbyttmaskiner ca. halv pris. Forlang prislste.

E. PAROW, Melhus, tlf. 250. (B)

Annelise Parow

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsminde

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

R. Gjessing

Urmaker

Dr a m m e n

Tlf. 25 07

ARNE DAHL

NAMSOS — Telefon 2132 - 2817 — privat 2275

Vi anbefaler:

Alleslags fiskeprodukter — kun engros. Vår spesialitet er nysaltet torskefilet, leveres i ca. 45 kilos kasser. Kan også leveres til private med tillegg av omsetningsavgift.

— EGET KJØLE- OG DYPFrysningSANLEGG —

Kjøp og salg av trelast

ERLING OKKENHAUG

trelastagentur, Trondheim.

Telf. 20 884.

Dører, vinduer og trapper

Innredning for kjøkken, kontor og butikker.

Innhent anbud fra

H. CHRISTIANSENS SNEKKERIFABRIKK,

Holtv. 15, Kongsvinger, telf. 4270.

Hver ny annonse

er et ufeilbarlig økonomisk middel til å løfte «Folk og Land» opp fra menighetsbladens metoder og begrensede virkeområde til å bli

ET RIKSORGAN

for landets frie velgere.

Det er intet våre motstandere mere frykter enn at bladets venner skal oppdage småannonsenes betydning.

FOLK OG LAND

Krise av mental karakter truer bondenæringen

Av en samtale med direktør Olav Borgen
i Landbrukets Sentralforbund

“Landsvikkriminalitet”

Forts. fra side 1

spartanske fangeliv. Et lignende forhold forelå ved de lovløse interneringer i 1945, hvor det også var svakelige og eldre folk som døde (hvilket ikke har noe med de mange mord på også yngre folk å gjøre.)

Som uttrykk for en ubegripelig mild kurs overfor partisanene bemerker dr. Christiansen at der den 29. august 1943 bare satt 14 partisaner i tysk undersøkelsesfengsel, og av disse ble noen dagen etter overført til dansk fengsel.

Det blir fastslått med aller høyeste autoritet, at den tyske motterror først begynte etter den 29. august 1943, d.v.s. etter tallrike forbrytelser mot tyske soldater eller tysk sympatiserende danske.

Partisanene

Dr. Christiansen fører det endelige vitenskapelige bevis for, at «motstandsbevegelsen» dels var en kommunistisk aksjon til fordel for Sovjet og et av engelske agenter fremprovosert og understøttet foretagende. 1943 er partisanenes store år. Tysklands nederlag begynner å kunne forutsees, og folk som hittil har logret for tyskerne, får nu mot til å være imot dem. Landssvikerne begynner å skjenke store summer til partisanene. I 1944, da man sikkert mener å kunne regne med at tyskerne taper, blir selv regjeringen så modig at den i dyp hemmelighet begynner å gi partisanene penger. Ministrene som hittil høylydt hadde oppfordret folk til å motarbeide enhver sabotasje o.s.v., møttes nu med Frihetsrådet og drøftet, hvordan man skulle straffe dem som hadde samarbeidet med tyskerne.

SS og Frikorpset

Det tjener til dr. Christiansens ære, at han i sin disputas tør omtale at Frikorps Danmark «militært hevdet seg utmerket». Det tjener det fornemme juridiske fakultet til ære, at det her for første gang gis en beskjedent hyldet til dette korps, hvor Danmarks beste ungdom gjorde sin innsats.

Nu er det også et historisk faktum at de menn som meldte seg til tysk krigstjeneste i det store og hele tatt for-

Det som står fast og ikke kan bortforklares er at den gradvise forverring i jordbrukets stilling har ført jordbruksbefolkningen og da særlig den yngre garde inn i en ren mentalitetskrise som kan få temmelig alvorlige følger. Som det brede lag av publikum nå synes å være noenlunde klar over, vil trettheten og skuffelsen i første omgang føre til at melkeproduksjonen legges ned. Noen direkte melkestreik tror jeg ikke blir aktuell, og organisert sabotasje må betraktes som utelukket. Men motløsheten og motviljen kommer til å sette et så sterkt preg på utviklingen at det i praksis vil kunne få samme virkning som en slags «goslow-aksjon».

EN GRADVIS FORVERRING

— De mener altså at det er absolutt nødvendig å gjøre noe for å rette på de økonomiske forhold i jordbruket?

— Om en gir seg til å vurdere situasjonen, så blir en snart klar over at det her ikke er tale om en akutt krise, men om sluttfasen i en langsiktig utvikling. Til tross for de framskritt som er gjort, har jordbruksnæringens stilling i årene etter krigen gradvis blitt vanskeligere. Jordbruket kan fortsatt ikke konkurrere med andre næringer når det gjelder å gi utøverne levelige vilkår. En må også huske at jordbruksbefolkningen for å holde stillingen sann noenlunde har måttet gjøre en innsats som ligger i overkant av yteeven. Slikt kan man gjøre en kort stund, om man er sikker på at det hele bare er en overgang til noe bedre, men når det varer i årevis, så unngår man ikke uheldige mentale virkninger. Det er et faktum at særlig den yngre del av bygdefolket er gått trette. Kontakten mellom dem og bybefolkningen er blitt intim, og de sammenligner og reflekterer og nekter å akseptere forskjellene i livsvilkårene. De vil ha del

trykk for at vi av forskjellige grunner må ha i hvert fall en del jordbruk her i landet. Først og fremst er det nødvendig av hensyn til beredskapen og befolkningsspørsmålet. Men så melder altså den tanken seg om nå jordbruket må betraktes som en slags luksus som vi må ta oss råd til? Svært mange mener at jordbruket er en virkelig økonomisk belastning. For en tid siden skrev en avis at vi måtte bygge ut industrien så sterkt at vi fortsatt kunne ha råd til å opprettholde et jordbruk som etter forfatterens mening er lite produktivt. Min mening er at hvis man skal vurdere jordbrukets økonomiske betydning på grunnlag av fordelingen av nasjonalinntekten i forhold til antall personer beskjeftiget i næringen, så kommer man galt avsted. For det første vil det jo i et industrialisert samfunn være feilaktig å sammenligne nasjonalinntekten og antall beskjeftigede, for kapitalinnsatsen er jo så forskjellig i de forskjellige næringer. Men det som kanskje har enda større betydning er det faktum at jordbruket nesten aldri oppnår slike priser for varene at det gir grunnlag for større fortjeneste. Det er klart at hvis man øker inntektene for de som arbeider i en næring, så øker samtidig næringens andel i nasjonalinntekten. Det er altså jordbrukets vanskelige stilling som gir grunnlag for denne nedvurdering.

NORSKE JORDBRUKSVARER IKKE DYRERE ENN UTENLANDSKE

— Men jordbruksprisene er jo angivelig så høye her at det vel ikke kan være det som er årsaken?

— Prisene her hjemme er i virkeligheten ikke særlig høye. Hvis man sammenligner med andre europeiske land, får produsentene bedre priser for varene

Kloakstraumen frå vest

Amerikanarane er framifrå til å tene pengar. Der vest spør dei ikkje etter korleis eller med kva slags midlar summen er tent, berre etter kor stor han er. Dei er særleg liberale soleis. Og alt tener dei pengar på, på syndene sine og, ulivnaden sin og brotsverka sine. Um dette skriv dei bøker og noveller, lagar serieteikningar og film, sender dette «stoffet» ut over heile den siviliserte verda. I kvart einaste land stend forlag, bladeigarar og kinoeigarar med armene åpne og tek vel imot — for å tena pengar på dette. Og born og ungdom tek siste krona for å koma seg på kino eller for å kjøpe bøkene og blada som glorar frå kioskar og tobakksbuder landet over.

Men ein kloakk er denne nye straumen frå vest. Og den som drikk av kloakken eller badar seg i han, vert med tida sjølv ein kloakk. Born og ungdom skynar ikkje dette, men me som vaksne er, me veit det.

Dei som vakt har vore og framleis vakt skulle vera, foreldra, skulen og kyrkja er so reint tagalle vortne. Ein gong for ikkje so lenge sidan hadde dei då både munn og mæle. Foreldra er so hardt ute i målbruken i skule-

sin plass å minne om det rama-skrik som løftet seg verden over da Japan i mellomkrigsårene — som det eneste industrialiserte land i Asia — kastet sine billige industrivarer ut på alle markeder. Også en stor del av de billige jordbruksvarene som er å få i forskjellige land i dag, er produsert med billig arbeidskraft. Men på den annen side er det en misforståelse å tro at det er jordbruksorganisasjonene som hindrer en nødvendig suppleringsimport av grønnsaker. Alle ansvarlige organisasjonsfolk er klar over det meningsløse i at f.

bøker og kringkasting at dei ikkje vinn på meir. Skulen har so meir enn nok med å jaga born og ungdom upp og fram til studenteksamen med beste karakter so dei kan koma seg inn på Universitetet og høgskulane. I kyrkja er det trudomsstrid og tilhøvet mellom kyrkje og stat som fengjer.

Her stend me, eit kulturfolk, og byr fram til det komande Noreg kristendom og moral, humanisme og demokrati — helle vår seks tusen år gamle kultur, men dei unge vender oss ryggen og drikk av kloakken frå vest eller ber seg som galne i ord og fakter i negro spirituals dei kallar.

Her stend me ved det dødsens alvorlege — dei unge ved kloakken. Me hugsar litt lenger attende enn ti år. Prestar, lærarar, foreldre, kvar er de no?

GUNNAR FELDEN.

Genf 18. juli

Dulles har pekt på fem hovedproblemer som etter hans mening bør drøftes i Genf:

1. Tysklands gjenforening.
2. Sovjet-Samveldets øst-europeiske vasallstater.
3. Kommunist-Chinas bruk av vold og trusler i Korea, Indo-China og ved Formosa.
4. Den «intrenasjonale kommunismes» forsøk på styrte regjeringer ved undergravningsarbeide.
5. Nedrustningen.

Jordloven

Hvem har ansvaret for at rustningskapitalen er underslått i dagens politiske debatt?

Heime og ute

Forts. fra side 1

— Han var fra gården Hesthamar på Karmøy.

— Minister Hassel vil leve resten av sitt liv i Portugal.

— Har du hørt yankeens yndlingsuttrykk for Eisenhower.

— Her er det: «Trust papa». Stol på pappa!

— Hagerup Bulls dagbøker fra 1905 er kommet i bokform.

— Eisenhower skriver til Sjukov som «sin gamle venn».

— Vil McCarthy kunne overleve flere slike sjokk?

— Norge har hittil i år kjøpt skip for 700 mill. kroner.

— Godstrafikken med fly har øket sterkt i det siste.

— Sigdalsfrokosten skal prøves ved Bolteløkkens skole, Oslo.

— Saugbrugsforeningens spritfabrikk er startklar.

— Ny hærminister i USA: Wilber Brucker.

— Bulganin vil kommende januar gjeste New Dehli.

— Stortinget begynner igjen 10. oktober.

— Knut Hauge fra Valdres ble ny formann i Noregs Ungdomslag.

— Svenskene har gjenoppfrisket de middelalderse kirkespill.

— Mest kjent hittil er Olov Hartmanns «Profet och Timmerman».

— Hobbydrivhuset i Skien ble vunnet på lodd 2171.

— 1 mill. tonn malm er målt i Grimsdal, Dovre.

— Norges Metodistkirke feirer neste år 100 års jubileum.

— Frihetsbevegelsen i Kenya koster fortsatt enorme ofre.

— Hærens nye befalsskape er av satin, foret med poplin.

Det tjener til dr. Christiansens ære, at han i sin disputas tør omtale at Erikorps Danmark «militært hevdet seg utmerket». Det tjener det fornemme juridiske fakultet til ære, at det her for første gang gis en beskjedent hyldet til dette korps, hvor Danmarks beste ungdom gjorde sin innsats.

Nu er det også et historisk faktum at de menn som meldte seg til tysk krigstjeneste i det store og hele tatt forverret sine økonomiske kår! Det var altså av uselviske beveggrunner. 22 pst. av soldatene er rekruttert i 1944 — altså på et tidspunkt hvor folk med lave motiver bestemt ikke ville ha meldt seg.

Straffede blandt "landssvikerne"

Dr. Christiansens bok handler også om den kriminalitet som ble kunstig oppkonstruert, derved at man gjorde handlinger kriminelle, som ikke hadde vært det før. Med hensyn til kriminelle «i gammeldags forstand», fastslår doktoren at soldater (SS-folk, Schalburgfolk, o.s.v.) samt Hipofolk ikke kunne gjøre tjeneste i de respektive korps, hvis de hadde vært straffet. Doktoren beklager at løgner om landssvikerne kriminalitet i henhold til den eksisterende straffelov fikk lov til å bre seg. Han avslører at riksadvokat Pihl i et foredrag i den danske dommerforening lyver ved å si at landssvikerne for halvpartens vedkommende hørte til de straffedes hær. Det er visst første gang at en doktordisputas, som antas av det juridiske fakultet, beviser at en riksadvokat er en løgnhals. Stephan Hurwitz' uærlige argumentasjon for berettigelsen av tilbakevirkende lover er omtalt ovenfor.

Dr. Christiansens arbeidsmetode er et teknisk forbilde, den er hederlig og grundig slik som de beste tyske forbilder. Hans oppdeling av «landssvikerne i tre grupper: Tysk mindretall, nazister og «resten» er nødvendig. Med «resten» mener han navnlig de mer tilfeldige «medløpere» som også kunne blitt «frihetskjemper». Blant disse er de tidligere straffede omtrent som i andre befolkningsgrupper som i det tyske mindretall og blant de danske nazister samt alle korpsene er «antallet av tidligere kriminelle så ubetydelig at det ikke tillater en statistisk analyse».

Forslag til en ny doktordisputas!

I vitenskapens uselviske interesse kunne det være verdifullt at dr. Christiansen fortsatte med å lage en bok om «frihetskjempernes» kriminalitet (i dette ords opprinnelige betydning. Det er utvilsomt en virkelig sosiologisk oppgave å utrede de forhold som ga en liten befolkningsgruppe (frihetskjemperne) en så stor innflytelse at de kunne gjennomtvinge at hederlige mennesker (landssvikerne) kunne interneres, mishandles og dømmes til fengsel eller døden. Vi venter oss meget av den nybakte doktor og takker ham for hans kampskrift. Men først og sist bøyer vi oss ærbødigst for vårt gamle universitet, som har satt sitt stempel på dr. Christiansens ærlige bok.

JENS STRØM.

IKKE DYRERE ENN UTENLANDSKE — Men jordbruksprisene er jo angivelig så høye her at det vel ikke kan være det som er årsaken? — Prisene her hjemme er i virkeligheten ikke særlig høye. Hvis man sammenligner med andre europeiske land, får produsentene bedre priser for varene enn her. Når vi ofte har inntrykk av at de innenlandske priser ligger forholdsvis høyt, så skyldes det den ting at vi sammenligner med Danmark, som vel har bortimot de laveste produktjonskostninger av alle de land som det i det hele tatt er mulig å jevnføre seg med. Jeg er sikker på at dersom vi reduserte jordbruksproduksjonen så sterkt at vi i vesentlig grad ville bli avhengig av importerte varer, så ville det bli en temmelig kostbar affære.

IKKE DYRERE ENN UTENLANDSKE — Men jordbruksprisene er jo angivelig så høye her at det vel ikke kan være det som er årsaken? — Prisene her hjemme er i virkeligheten ikke særlig høye. Hvis man sammenligner med andre europeiske land, får produsentene bedre priser for varene enn her. Når vi ofte har inntrykk av at de innenlandske priser ligger forholdsvis høyt, så skyldes det den ting at vi sammenligner med Danmark, som vel har bortimot de laveste produktjonskostninger av alle de land som det i det hele tatt er mulig å jevnføre seg med. Jeg er sikker på at dersom vi reduserte jordbruksproduksjonen så sterkt at vi i vesentlig grad ville bli avhengig av importerte varer, så ville det bli en temmelig kostbar affære.

BØR BONDENÆRINGEN AVSKAFFES? — Er ikke jordbruket en såpass stor belastning for samfunnet at bondenæringen egentlig burde avskaffes? — Alle som for alvor uttaler seg om dette spørsmål gir ut-

IKKE DYRERE ENN UTENLANDSKE — Men jordbruksprisene er jo angivelig så høye her at det vel ikke kan være det som er årsaken? — Prisene her hjemme er i virkeligheten ikke særlig høye. Hvis man sammenligner med andre europeiske land, får produsentene bedre priser for varene enn her. Når vi ofte har inntrykk av at de innenlandske priser ligger forholdsvis høyt, så skyldes det den ting at vi sammenligner med Danmark, som vel har bortimot de laveste produktjonskostninger av alle de land som det i det hele tatt er mulig å jevnføre seg med. Jeg er sikker på at dersom vi reduserte jordbruksproduksjonen så sterkt at vi i vesentlig grad ville bli avhengig av importerte varer, så ville det bli en temmelig kostbar affære.

SUBSIDIENE ER IKKE GITT AV HENSYN TIL JORDBRUKET — Men subsidiene synes for mange å være et bevis på at jordbruket er en belastning på samfunnet? — Ja, og derfor er det nødvendig å minne om at det aller meste av subsidiene ikke er bevilget av hensyn til jordbruket, men av hensyn til levekostnadsindeksen. Dengangen da disse subsidiene ble innført, var det ingen avsetningsvansker, og det ville heller ikke ha blitt det selv om prisene hadde steget. Subsidiene hadde dengang ingenting å gjøre med statsstøtte til jordbruket. Derimot kan det sies at jordbruket siden har hatt en viss fordel av subsidiene på den måten at de lave prisene har lettet avsetningen.

Jordloven med kommentarer

Det er klart at en lov som den nye jordlov har overordentlig stor betydning, og den berører direkte enhver som eier skog eller jordbruk. Det er rimelig at Bøndernes Forlag, allerede før loven var vedtatt, tok initiativ til å få skrevet en kommentarutgave til loven, og det var naturlig at det henevndte seg til høyesterettsadvokat M. Sterri for å få dette gjort. Høyesterettsadvokat Sterris kommentarutgave er meget fyldig, og det merkes tydelig at forfatteren har gått inn for full kraft for å få et godt resultat. Bokens første avsnitt inneholder en interessant oversikt over det arbeide og den politiske kamp som førte frem til den gamle jordlov av 1928. Videre refererer forfatteren i første avsnitt av boken de forskjellige politiske partiers syn innen landbrukskomiteen i forbindelse med den nye jordlov.

Formosa. — Hobbydrivhuset i Skien ble vunnet på lodd 2171. — 1 mill. tonn malm er målt i Grimsdal, Dovre. — Norges Metodistkirke feirer neste år 100 års jubileum. — Frihetsbevegelsen i Kenya koster fortsatt enorme ofre. — Hærens nye befalskappe er av satin, foret med poplin. — Soldater i jordbruksarbeide vil koste 20 kr. pr. dag. — Det blir ingen billig fornøyelse for bøndene. — Det finnes i USA 857 aviser på fremmede språk. — Frankrike har foreslått en veitunnel under Mont Blanc. — Kypros er i beleiringstilstand. Hjemmestyrkene går på. — Pylkeslege Kjos klager sterkt på apotekerne. — De er for meget ute etter profitten, hevder Kjos. — Fra Skjåk er også i år solgt drektige purker til USA. — Fullgjødsselfabrikken i Glomfjord er i gang med 100 mann. — Lærernøden vil holde seg i mange år ennå. — Island har stengt sine havner for utenlandske trålere. — En Aamot-statuetten for gode norske filmer utdeles 4. okt. — 500 Hitler-offiserer skal være for øst-orientering. — Feltmarskalk Paulus synes å gjøre seg sterkt gjeldende. — Noregs Ungdomslag har ekskludert ungdomslaget i Ålesund. — N.U. tillater ikke sine lag å ha hotell med alkohol. — Den britiske sendemann i Norge, Scarlett, er blitt adlet.

— Gjør dette til et gullkantet papir for Din avis —

Sendes i lukket konvolutt.

TIL "FOLK og LAND"s OFFENSIV-ARKIV AV 7. JUNI 1955

Kierschowsgt. 5. Eller postboks 3214, Oslo.

Jeg har gjort min plikt, hermed en ny abonnent på vårt blad.

Send «Folk og Land» til:

Postadressen er:

Jeg har mottatt betaling for tiden 30. juni—30. desember med kr. 10.— eller med tillegg for lukket sending kr. 15.—, eller for tiden 30. juni 1955 til 30. juni 1956 med kr. 20.— — eller med tillegg for lukket sending kr. 30.— (stryk det som ikke passer).

Jeg påtar meg å ordne innbetalingen med postanvisning, sjekk, pengebrev, eller med giroblankett til nr. 16450.

Vennlig hilsen:

Min adresse:

Til påføring av oss: Dette dokument innkommet som nr.

Dato:

FOLK og LAND

Redaktør og utgiver: JOHANNES KRINGLEBOTN

Ekspedisjon og kasse: Postboks 3214, Oslo Kierschowsgt. 5, Oslo Telefon 37 76 96

Abonnementspriser: Kr. 20.00 pr. år, kr. 10.00 pr. halvår. Sverige, Danmark: kr. 24.00 pr. år, kr. 12.00 pr. halvår. Utlandet for øvrig: kr. 28.00 pr. år, kr. 14.00 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00 pr. halvår.

Løssalgpris: 50 øre Annonsepris: 32 øre pr. millimeter over en spalte. Bruk postgiro nr. 16450 Sambandstrykkeriet Oslo